

החברותא

בס"ד ערב פסח י"ב ניסן תשס"ב

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 172

פצצות יקרים

קדש ורחץ כרפס - כל כמה שאדם מישראל זוכה יותר לקדושה מבחין יותר בשפלותו. על ידי שיקדש נוכח לראות כי צריך הוא ל"ורחץ", ברם אל לו ליפול ברוחו בשל כך אלא ללמוד מן ה"כרפס" הירקות הנאכלים בליל הסדר. הלא כל עצמם שקועים היו באדמה ובכ"ז הריהם מתעלים על שלחן הסדר. מזה צריך האדם ללמוד להתחזק באמונה כי השי"ת יכול לרומם את האדם מן המדרגה הארצית השפלה ביותר אל הקדושה העליונה ביותר. (ישמח ישראל)

הגיע זמן קריא"ש של שחרית (מתוך ההגדה) אע"פ שחכמים אלו עסקו כל הלילה ביציאת מצרים והשיגו השגות נשגבות ביותר בכ"ז נשארו עם האמונה הפשוטה, וזהו הגיע הזמן ומן קריאת שמע עלינו להזקק לאמונה פשוטה ותמימה באחדות הבורא ובקבלת עול מלכות שמים.

מזכירים יציאת מצרים בלילות, אפילו בזמן ששרויין בחשכת הלילה ובשפלות אין להתיימש אלא להאמין שגם שם ידך תנחמנו. בדומה לבני ישראל שהיו שקועין במ"ט שערי טומאה. ודוקא ברגעים של שפלות גרועה ביותר באה הגאולה וזכו להיות עובדי ה'.

המשפילי לראות בשמים ובארץ (הלל) שע"י שאדם משפיל עצמו בגודל הכנעה ושפלות זוכה לראות הגדולות בשכינת עוזו יתברך כי אשכון את דכא כתיב.

דחזיתיה ודלא חזיתיה ליבטל וליהוי הפקר כעפרא דארעא. אמר הבעש"ט שאם מזדמן לאדם לראות פגם חבירו להוי ידוע כי מן השמים זימנו לו זאת כי עי"ז משקף לו פגם עצמו. זהו שמבקש אדם מישראל בשעת בדיקת חמץ: דחזיתיה - העבירות שראיתין וכבר ידועות לו, ודלא חזיתיה - העבירות שעדיין לא ראיתין ואינן ידועות לי כל אלה ליבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא.

מנין חמץ עולה בשלש יותר ממנין מצה והם: קנאה תאוה וכבוד הם המוציאים מהמצה אל החמץ. שלש אלה מוציאים את האדם מן העולם.

הא לחמא עניא... ואולי יקשה לך מה ענין העניות אל החרות הלא שני הפכיים החירות והעניות. הלא דבר זה אין קשיא כי העניות בעצמו הוראה על הגאולה שאין ענין הגאולה רק שיוצא ואין לו שום צירוף אל זולתו לא כמו העבד שאינו עומד בעצמו ויש לו צירוף אל זולתו הוא האדון לכך הדבר שיש בו עשירות אינו עומד בעצמו רק יש לו צירוף אל קנינו...

מצה מרמזת על יצר הטוב מרור על יצר הרע. יש לכרוך יחדיו את היצה"ט ואת היצה"ר לקיים מה שנאמר ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך ביצה"ט וביצה"ר וזהו המרומז בסדר ההגדה - מצה מרור כורך. (אלשיך)

את ערום ועריה. כי הנה ביציאת מצרים היו בני ישראל שפלים ואח"כ כשזיכה הקב"ה אותנו בתורה ובמצוות נתעלו בני ישראל שזכו אל הגאולה בכח מעשיהם הטובים. לכן כתיב אגודת אוזב ובמדרש אע"פ שאתם שפלים כאוזב כי מדת הקב"ה עושה חסד לשפל ודל ומרומם אותו עד שיוכל אח"כ בעצמו לזכות במעשיו. (שפת אמת)

וירעו אותנו המצרים. עיקר העבודה אשר בעבודה יצאו ממצרים היה הסבלנות וזה שכתוב ויצא משה וירא בסבלותם היינו שראה ברוה"ק מדת הסבלנות של בני"י כי נתנו שכמם לקבל הכל באהבה בגורת השי"ת. וזה שאמר הכתוב ויעבדו מצרים את בני"י בפרך ודרשו רז"ל בפה רך ר"ל שלא היה קשה להם כלל על השי"ת ועי"ז נגאלו. (מתוך תפארת שלמה)

ויהי בימים הרבים ההם וגו' ויאנחו בני"י מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם. פירוש התחלת צעקתם היתה רק מכובד הגלות מהעבודה, אך אח"כ נתנו על לבם מה לנו לזעוק על דבר זה הלא טוב לנו לעורר לבנו להיות תשוקתנו להוושע מכובד הגלות למען נוכל לעבוד את השי"ת בשמחה וטוב לב. וזהו ותעל שועתם אל האלקים מה שנוגע לכבוד הבורא היה יותר צער בלבבם מערך העבודה.

פסח כשר ויש מה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ע"ק פ' תצלה תשכ"ח נכתב ע"י הר"ר פ' כפ' הבית

הרגל נעשה טבע

ההגיון, ואם האדם רגיל לעשות דברים נגד ההגיון איך יוכל ההגיון לתת כח לאדם להתגבר על ההרגל? אנו רואים בעליל איך שבני אדם נמשכים אחרי מעשים מסוימים, כמו למאכלים מזיקים, עשון מרובה, משיכה אחרי תאוות בשריות וכד' למרות שמודעים שאחרי שעשה מה שעשה הוא מתחרט. אבל מה יועיל לו החרטה הלא "רשעים מלאים חרטה", תמיד נמשכים אחרי הרע ומתחרטים וחוזרים חלילה. לפי"ז עולה השאלה איך אפשר דרך ההתבוננות להתגבר על ההרגל?

העצה היעוצה: "כי ממנו ניקח לעבוד את ה'". והוא לחדור בהתבוננות בתוך ההרגל, דהיינו שאת התמדת החשיבה יעשה סביב ההרגל, לדוגמא: האדם נמשך אחרי תאוה מסוימת. ככל שנמשך אחר התאוה מחמת ההרגל בלי התבוננות. התאוה תופסת מקום מרכזי במוחו ובהליכות חייו עד שנעשה משועבד לתאוה המסוימת מבלי שיוכל לצאת ממנה. אבל אם האדם יעצור לרגע קט ויתבונן מה בעצם אני מחפש בתאוה המסוימת יוכל למצא כוון ודרך לצאת מהסבך בו נמצא, כי שוב יגלה שמחפש "אהבה". יוכל האדם להסיט את המחשבה לאהבת ה' וממנו ניקח לעבוד את ה'. כלומר מהעוצמה שיש לו בזה שנמשך אחרי התאוות ילמד איך להתלהב בתפלה

השליטה החזקה ביותר שיש על האדם היא ההרגל (עיין קשו"ע לב. ח) במציאות החיים אנו רואים שההרגל גובר על ההבנה. בני האדם עושים כל מיני דברים אשר הם מודעים מראש שהם עלולים להזיק לו ובכל זאת נמשכים לעשותם מחמת שהם מורגלים לעשותם.

אליבא דאמת ההרגל אינו מציאות בפני עצמו, ולכך עם קצת התבוננות ניתן לשנות את ההרגל לכל כוון שירצה. וזה שאנו רואים שבני אדם נמשכים אחרי ההרגל כאלו שהוא מציאות שלא ניתן לשנותו. הוא מחמת העצלות הנוראה שיש לאדם לנצל את כוחות הנפש שהשי"ת חנן אותו, כך שהוא מעדיף לחיות כמו "בהמה" הנשלטת בהרגלים שלה.

ההרגל הוא כח שהקב"ה הכניס אותו בתוך הטבע של האדם. וכאשר יתאמץ האדם בהתבוננות יוכל לנצל את ההרגל לכוונים המועילים אלא שצריך להתמיד בהתבוננות עד שתהיה אצלו כהרגל, ואז יוכל להפוך את ההרגל מהדברים העלולים להזיק לו אל ההרגל בדברים המסוגלים להועיל לו.

והנה כאשר יעלה על דעתו של האדם להלחם נגד ההרגל דרך ההתבוננות. עלול האדם להתקל בהתנגדות עצומה אשר ההרגל גובר על ההבנה. מפני שלהרגל אין הגיון, והלא ההבנה מבוססת על

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

מציאות של "עונג". כך שבשבת קל יותר לצאת מהמצבים המעיקים ולהתקרב לרבש"ע. שבת מלאכתו עשויה ואפילו ההרגלים שיש לאדם מתמצמים בש"ק, אלא שלא כל אדם זוכה להרגיש זאת מפני שלא מתבטלים מספיק לרבש"ע. לכן מי שמבטל עצמו אל השי"ת בביטול גמור ואינו חושב על הצרכים הפרטיים שלו (רואה את הצרכים הפרטיים בראיה של מלאכתו עשויה) אזי קדושת השבת מביאו אל התכלית הנרצה.

כאשר מתבודדים בשבת לא מזכירים את כל המצוקות שעובר עליו בחיים. את ההתבודדות ינצל אך ורק בעונג השבת. וירבה בדבורים שיזכה להתקרב אל השי"ת בלי מחיצות ואז האדם מקבל כוחות עצומים החודרים עמוק עמוק לתוך נימי הנפש המשפיעים על ההתבוננות שיוכלו להועיל גם בהתמודדות נגד ההרגלים המזיקים, בימי השבוע.

עונג השבת המביאה לידי בטול אל השי"ת, ההתבוננות המתמדת כי ממנו ניקח לעבוד את ה'. כל אלו נותנים כח לאדם לצאת מההרגלים המזיקים ולעבור להרגלים המועילים בעבודת השי"ת.

אמנם אל ישכח האדם שצריכים להתמיד בעבודת השי"ת אחרת עלול שוב להמשך להרגלים מזיקים. הדרך בהשגת המטרה היא להיות כל הזמן בתפלה כמו שכתוב "ואני תפלה".

באמירת תהלים בהתפעלות, בהתבודדות בהשתפכות הנפש בינו לבין הקב"ה באותה התאמצות ובאותה התפעלות. ואם יגלה שמחפש "תשומת לב". הרי ניתן להשיג הרבה תשומת לב במעשי החסד שיעשה עבור בני אדם נזקים. (בתחילה ישתדל במעשי החסד מתוך מטרה לצאת מההרגלים המזיקים, ומתוך שלא לשמה בא לשמה עד שירגיל את עצמו במעשי החסד למען כבוד שמו (יתברך).

המעבר מההרגלים המזיקים להרגלים המועילים יכול להיות קל ביותר כאשר "ירגיל" את עצמו בהתבוננות. ידוע שההרגל נעשה טבע שני אלא שאם רוצה לבנות את הטבע השני תוך כדי שבירת הטבע הראשון דבר זה יעלה עליו בקושי רב. אבל אם יוצר טבע שני תוך כדי השתמשות בטבע הראשון אלא שמוסיף התבוננות. אז אין בטבע האדם התנגדות כל כך חזקה. ועל ידי כך חודרת ההתבוננות לתוך ההרגלים המזיקים עד שמצליח להפכם להרגלים מועילים.

והנה זאת עלינו לדעת שההתבוננות המועילה צריכה להיות מתוך אמונה ושמחה, כי אם האדם נמצא בעצבות אינו מסוגל לנצל את ההתבוננות לשנוי ההרגלים. וכדי להיות בשמחה צריכים להיות באמונה פשוטה. וצריכים להכשיר את עצמו להיות בשמחה.

הזמן הטוב ביותר להתחזקות בהתבוננות הוא בשבת קודש, כי השבת עצמה היא

כל ירידתה של הנשמה אל העולם הזה, הוא להכיר ולראות שהכל מאתו יתברך ואין לאדם שום חלק בשום מעשה ובעצם הוא בחינת "כגמול עלי אמו" וכל חיותו הוא, שבכל מעשה הוא לא עושה כלום והכל ממנו יתברך כמ"ש כי ממך הכל ומידך נתנו לך, והאדם נשאר בבחינה של תהו ובהו ובכל נשימה הוא רואה את חסד ה' וזה שברגע זה הוא לא פגם זה הכל מחסדו הגדול, ובשביל שהאדם יכיר בבחינה הזו הוא עובר נסיונות קשים שבהם הוא רואה מי הוא ובמה הוא נכשל וכל זה להכיר לו ולהזכיר לו מי הוא ומה הוא וכמה רחמים הוא צריך לבקש בשביל להינצל מיצרו ואחרי שהוא בן הצליח לא להכשל, לראות שהוא נשאר בפגם, ורק במעשה זה הוא ממליך אותו. וכשאדם שואל את עצמו מי אומר שהוא חושב נכון אולי הוא טועה ואולי דרכו לא נכונה ולכן אם האדם שמצא מי הוא בכשלונו ומודה ושמח שריחמו עליו ועכשיו הוא רואה כמה הוא צריך לבקש ולהתחנן ולצעוק שימצא אותו יתברך אבל בכל זאת יש מציאות התהו ובהו שלו, ולכן הוא ממשיך לבקש ולא נשבר ולא נופל ליאוש צעדיו נכונות, אבל אם הוא נשבר ומתיאש ואומר לי זה לא מתאים זה הדרך הלא נכונה כי הוא לא ימצא בזה את חסרונו ולא ילמד איך להדבק בו.

הודעה חשובה

ביום שני י"ט ניסן ד' רחוק"מ פסח תתקיים בעז"ה נסיעה למירון בשעה 12.00 בצהריים, מרח' החשמונאים פינת המורים.

שהשמחה במעונם

י"ל ע"י
מערכת ההברותא
רח' עדני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

הר"ר יונתן ליברמן ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שמואל כץ ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר יהודה גרנט ומשפ' לאירוס' הבת
הבה"ח עקיבא פלדמן לאירוסיו

לעילוי נשמת

הר"ר אריה מרדכי בן שאול יצחק גלב"ע ז' ניסן
ויוגתו מרת חיה רבקה דבורה בת ר' אהרן גלב"ע כ"ח ניסן
ת. ג. צ. ב. ה.

